

SZATMÁR TŰL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 kor.
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 kor.
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétközi
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 109. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. május 14.

A hajdudorogi püspökség.

A román nemzetiségi agitátorok még mindig napirenden tartják a magyar görög katolikus püspökség ügyének a revideálását és állandóan izgatnak, nehogy ezen fontos egyházi és egyúttal elsőrangú nemzeti ügynek a folyása békés mederbe tereltesse.

Az aradi „Romanul“ legutóbbi száma Mihályi Tivadar dr-nak, a magyarországi nemzetiségek parlamenti klubja elnökének a nyilatkozatát közli a szatmármegyei román zendülésről, a magyar gör. kath. püspökségről és a kormánnyal folytatott tárgyalásokról.

„A helyszínen voltam — ugymond — és meggyőződtem, hogy a letartóztatott emberek nem követtek el egyáltalán olyan büntetendő cselekményt, amely igazolhatná előzetes letartóztatásukat. Különösen ami a Muresán lelkész ügyét illeti, ki fog tenni a végtárgyaláson, hogy éppen Jackovics vikáriusnak az eljárása okozta a zavargást... Különben Muresán lelkész a hajdudorogi püspökség ellen folytatott akció folyamán nem vett részt egyetlen tanácskozáson sem, távol tartotta magát minden ilyen irányú mozgalomtól és a többiek most bizonyos megelégedéssel vették tudomásul, hogy ilyen kellemetlen helyzetbe került.“

Továbbá a következő nyilatkozatot teszi: „A szászabányai választás óta nem érintkeztem a miniszterelnökkel. Azelőtt azonban fölhívtam a figyelmét arra a borzasztó forrongásra, amely a görög kath. hivek kebelében a hajdudorogi püspökség ellen megnyilvánul. értésére

adtam, hogy Szatmár vidékéről több mint 15 községből, melyeket a hajdudorogi püspökséghez csatoltak, a görög kath. hivek kérvényt nyújtottak be a görög keleti érsekséghez, hogy erre a hitvallásra akarnak térni. A kormány pressziója következtében azonban a görög keleti metropolita úgy intézkedett, hogy ezeket a hiveket a gör. keleti egyház kebelébe ne vegyék fel. Ezek a hivek kétségbeesésükben tehát elhatározták, hogy minden vallás keretén kívül maradnak, tehát nemcsak egyházi, hanem fontos állami érdek is követeli, hogy a hajdudorogi püspökség kérdését revideálják. Küldjenek ki tehát egy vegyes bizottságot, amely megállapítsa, hogy mely községek nem akarnak a magyar püspökség alá tartozni és ezeket kebelezzék ismét a gyulafehérvár-fogarasi érsekségbe.“

„Általában meg kell állapítani — ugymond — hogy a magyar kormány mindeddig csak ígéreteket tett, hogy a román nemzet részére kedvezőbb helyzetet teremtsen, de sérelmeinket még egyáltalán nem orvosolta. Tehát közülünk már senki sem hisz egy tisztességes béke lehetőségében.“

Mihályi Tivadarnak ezen nyilatkozatait megtoldjuk még egy hírrel, amely az aradi „Romanul“-nak szintén legutóbbi számában jelent meg.

A szatmármegyei renitens lelkészek egyik főkolomposa május elsején vonult be mártírként a szegedi államfogházba, hogy még a szatmármegyei zendülés előtt elkövetett lázítása miatt három hónapi büntetését megkezdje. Erre az időtartamra a hajdudorogi püspökség adminisztrátora megbizta Ardelean

Vazul lelkészt, hogy a szamosdobi hivek lelkesítéséről gondoskodjék. Ardelean Vazul május elsején meg is jelent Szamosdobon, azonban az egyházigazgató és még több hívó értésére adta, hogy ott nincs mit keresnie, mert nekik egyáltalán nem kell olyan pap, aki a hajdudorogi püspökséghez tartozik, sem pedig olyan plébániai adminisztrátor, akinek a hajdudorogi püspök ad felhatalmazást. Ardelean el is távozott a faluból és jelentést tett Gönczy Antal esperesnek, akit egyúttal kért, hogy értesítse Papp Antal apostoli adminisztrátort is, hogy megbizásának eleget nem tehet.

Ezekből a tényekből is kitűnik, hogy a magyar állam tekintélyének a szekere a magyar görög katolikus püspökséggel már-már kátyuba jut a lelketlen izgatók révén. Minden emberfia tudja és a hivatalos vizsgálat is kiderítette, hogy a nemzetiségi agitátorok lázították fel a népet.

Mégis Mihályi Tivadar minősíthetetlen cinizmussal kisüti, hogy a talpig becsületes Jaczkovics Mihály volt az oka a zendülésnek Szatmármegyében. Egy rakoncátlan gyerek erkölcsi érzékhiányával állítja, hogy a letartóztatott Muresán György nem vett részt semmiféle mozgalomban, mely a hajdudorogi püspökség ellen irányult. Véletlenül a kezünkben van még az aradi „Romanul“ 1912. évi december 4-iki száma, amelyben beszámoló van a december hó elsején megtartott szatmári papi gyűlésről, amely gyűlésen ők, a papok kezdték meg azt a lázongást a hajdudorogi püspökség ellen, amelynek mérges csiráit si-

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

keresen plántáltak el a jobb sorsra érdemes és ártatlan hívő nép szívében.

Fel vannak sorolva „Romanul”-ban a résztvevő papok nevei is és ott fogja találni Mihályi Tivadar az ártatlan báránynak, a mártirnak, Muresán György lelkésznek a nevét is.

Az államhatalom ebben a fontos kérdésben nem hátrálhat meg tekintélyének erős csorbitása nélkül. Nem szabad megengedniök tehát az államhatalom képviselőinek, hogy a nemzetiségi agitátorok fondorkodásai diadalt arassanak.

Szkutari átadása.

Szkutari, május 13.

A nemzetközi hajóraj parancsnoka és a montenegrói külügyminiszter Szkutari átadására vonatkozólag úgy egyeztek meg, hogy az átadás szerdán délután fog megtörténni. Addig a montenegrói csapatok elhagyják a várost ezerkétszáz ember kivételével, akik a taraboszi ágyukat fogják őrizni és segíteni fognak a hadiszerek elszállításánál. A hadiszerek elszállítására a montenegróiak három heti időt kaptak.

Szerdán reggel a Bojana torkolatánál összegyűlt hajók ötszáz főnyi nemzetközi csapatkülönítményt fognak partraszállítani, amelyet egy Lloyd-gőzös és két olasz gőzös szállít Szkutariba. A nemzetközi hajóraj parancsnoka ezzel a különítménnyel együtt megy. Szkutariban várja őket Beesir parancsnok, aki a várost átadja. Ezek a nemzetközi csapatok fogják ellátni a rendőri és

tüzoltószolgálatot a városban, amelyet szektorokra osztanak föl.

Kérdéses, hogy lehetséges lesz-e a város átadása és hogy az admirálisok tanácsa nem fogja-e megváltoztatni ezt a határozatát, oly értelemben, hogy az akciót elhalasztja, Szkutariban és Szkutari körül ugyanis hét-ezer montenegrói katona van, akik kivétel nélkül kijelentették, hogy *Szkutarit a maguk jószántából nem hagyják el* és utolsó csöpp vérükig védekezni fognak a nemzetközi csapatok ellen. A montenegróiak egész otthonosan berendezkedtek már Szkutariban és nem tudják elhinni, hogy újra el kell a várost hagyniök. Beesir parancsnok éppen ezért még nem is merte közölni velük, hogy mire kötelezte magát Nikita és hogy Szkutarit ki kell üríteniök.

Attól félnek, hogy a katonák föllázadnak és hir szerint szerb ügynökök járnak is Szkutariban s a katonaságot arra izgatják, hogy lázadjanak föl Nikita ellen. A fegyelem a katonák között tökéletesen fölbomlott. Napról-napra a nyilvános helyiségekben a leghihetlenebb jelenetek játszódnak le a tisztek és a katonák között. A lakosság attól fél, hogy a montenegrói katonák, mielőtt a várost elhagynák, nagy mérszárlást fognak rendezni. Az érsek ismételtén úgy nyilatkozott, hogy attól fél, hogy a nemzetközi csapatok későn érkeznek.

Szutomore, május 13.

A Radetzky csatahajó holnap reggel a Bojana torkolatához megy, a hol a nemzetközi hajóraj összegyűl, hogy a Szkutariba szánt csapatokat behajózza. Antivári blokirozását az Aszpern cirkáló látja el, a mely erre a célra tegnap délután indult el a Bojana torkolatától.

A MEZŐTELEGI MISKOLCZYAK.

Irta Osváth Lajos, vármegyei főlevéltáros.

Nagyvármegyénk, az ugynevezett Biharország sok jeles hazafit adott a Magyar hazának. Számos fényes lapja teszen tanúságot erről Magyarország történelmének. Most is egy ilyen széleslátókörű, magas képzettségű, — bötapasztalatokkal bíró, éles szemű, biztos judiciumu vezérférfinak, a vármegye közbeesülésben és szeretetben álló főispánjának dr. Mezőtelegdi Miskolczy Ferenc főispán 30 éves szolgálatának örömmünepét üli e nagy területű vármegye közönsége, sőt határainkon túl is sokfelől száll szíves üdvözet az ünnepele felé. Jelen sorokkal ezekhez csatlakozni céloim nekem is. De a midőn ezt teszem, — én nem csak a jelent kívánom ünnepele, hanem, mint a a vármegye régi iratainak — ősi multját dokumentáló levéltárának szerény archivarius — registratora, — visszatekintek a régi multakba s reá világítok arra a neves családra, mely a multban is több jeles férfit adott e hazának.

Kevés mai családnak nyulik olyan messze vissza származása, mint a Miskolczy-családé, igaz ugyan, hogy a honfoglalás táján és még századokkal is ezután nem Miskolcz néven neveztetnek, — hiszen abban a korban még, mint tudjuk — nem is vol-

tak család nevek, hanem körülírással jelölték meg az illetőket — rendszeren a nemzetséget és az apát nevezvén meg s ezzel hozták kapcsolatba annak a nevével, akiről szó volt. Pl. az akkori módszer szerint a jubiláns főispánt ilyen formán említették volna: „A Miskolczy nemzetségbeli György pristaudus (törvényszékibíró) fia Ferenc comes — (főispán t. i.)” Mert a comes ebben az időben nem grófot, hanem várispánt — főispánt jelentett.

Ilyen irott emlékün, okmányunk van aztán már e családról az 1108-ik év tájáról, — amelyben Borsod vármegye 2-ik főispánjaként a Miskouch nemzetségbeli Jákó említetik, — aki a dalmáciai Tragur város szabadalom levelét írta alá Kálmán király idejében. Így van említés téve 1195-ben a Miskole nemzetségből származott Domokos bánról; és 1222-ben II-ik András király a Sopron vármegyében fekvő Wepur és Lonka földjét Miklós comes fiának — a Miskolch nemzetségből való Borz-nak adományozza. 1230-ban a Miskouch nemzetségbeli Pónyth van említve, mint a Béla király által egy birtok perben kiküldött bírök egyike; 1234-ben a Miskouch nemzetségből való Mikónak a Miklós fiának örökölt földjéről van szó; 1236. táján a Miskócz nemzetségbeli Bors comes (ispán) a Domokos bán fia fordul elő;

Széchényi püspök bérmautja.

Pünkösöd elsőnapján az egyházmegye egyik legnagyobb plebániáján Gyulán folytatta a bérmálás szentségének kiszolgálását a megyés püspök gróf Széchényi Miklós. Az ünnep első napján Gyulán igazi ünnepi hangulat uralkodott. A bérmálandók színes tábora hullámozott a reggeli órákban. A plebániai nagy templom feldisítve várta az egyházmegye főpásztorát, aki Fetser Antal felszentelt püspök társaságában jelent meg a bérmálás kiosztására.

A váradi főpapok Lindenberger János apát plebánosnál szálltak meg és onnan vonultak a templomba. A templom már zsufolásig meg volt telve bérmálandókkal. Ezer nyolcszáz bérmálandó várta már a főpásztor. Széchényi Miklós gróf előbb szentmisét mondott a templomban. Ugyancsak ő tartotta a szentbeszédet is. Az ünnep első napján tekintettel a bérmálandók nagy számára, Fetser Antal felszentelt püspök is segédkezett a szentség feladásában. A bérmálás után Póstelekre ment át kíséretével a főpásztor, honnan ünnep másodnapján tért vissza Gyulára. Másnap a német templomban misézett a főpásztor és itt szolgáltatta ki a bérmálás szentségét.

A főpásztor a bérmálás után látogatásokat tett. Többek között meglátogatta a hatóságok képviselőit és Karácsonyi János kanonok édesanyját. Még az nap visszatért a püspök székhelyére.

Mezőbikácson tegnap, kedden volt a bérmálás. A község határában Czeglédy Domokos szolgabíró a megyés püspököt, a káptalan mint kegyur részéről, pedig dr. Karácsonyi János dékán kanonok üdvözölte gróf Széchényi Miklós püspököt.

1237-ben ugyan ezen Bors főispán ingatlanait sorolván fel, 14 község és város közt: Miskouch-ot is megemlíti, — a mai Miskolc város t. i., — tehát nem vonható kétségbe, hogy hajdan e város ura is a Miskolczy család volt, amely elfoglalván azt a földterületet, róla Miskolcznak neveztetett, — Béla király névtelen jegyzője is azt állítván e helyről: „que nunc vocatur Miskoucy”. Bárán mondhatjuk hát a költővel:

Óh nagy volt hajdan e család,

Nagy volt hatalma, birtoka, — pedig 1263-ban

Ponyth a Miskouchi comes, ismét kap István királytól birtokot Bulch-nak egyharmad részét, — 1265-ben meg ugyanez, t. i. a Miskouch nembeli Pál fia Pónyth comes a Borsod megyei Bala falut kapja; 1275-ben említve van a Miskouch nembeli Miklós, a Pónyth bán fia, aki Bagus földjét cseréli el Aranyosért s 1277-ben ugyanezen Miklós fiáé Sándoré a Szatmár megyei Saul nevű birtok, — 1281-ben pedig Miskouchi Balázs többet magával a Pethiry nevű birtokot vásárolja meg; 1282-ben IV-ik László királynak a kunok elleni csatájáról meg van említve, hogy abban a Miskouch nemből Pónyth comes fia: László elesett; 1285-ben pedig Miskolczy Sándor és Pétert megerősíti László király a Gregur földé bir-

Olcso Nyári Keztyük

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

Fehér János

keztyüs Bémer-téri üzletében.

TELEFON 419.

A szentmisét a püspök végezte s szép beszédet intézett a hívekhez. Ezután 380 jelentkezőnek feladta a bérmálás szentségét.

Délben a püspök és kísérete Inádon Markovits Antal földbirtokos vendégei voltak.

Délután Mezőbikácsoson ünnepelték az egyházközség száz éves fennállásának emlékét.

A templomban dr. Grócz Béla kanonok Te Deumot tartott, azután az iskolába mentek, ott dr. Karácsonyi János kanonok pedig ünnepi beszédet mondott.

Ezután a községben népünnep volt.

Gróf Széchényi Miklós püspök holnap, csütörtökön Biharsályi községben bérmál, május 18-án pedig a tenkei kerületben kezdi meg bérmautját.

REJTÉLYES PÁRBAJ a Rhédey-kertben.

Nyomoz a rendőrség.

Piros Pünkösöd hajnalán véres pisztoly párbaj ment végbe a Rhédey-kert százados fái alatt. A párbajt a legnagyobb titokban tartják, ami érthető is, mert igen súlyos feltételek mellett folyt le.

A rejtélyes párbaj ügyében a következőket sikerült megtudnunk:

Hajnali négy órakor gyalogosan érkezett a parkba hat uri ember. Nem egyszerre, hanem külön-külön és valamennyien a hatalmas, csöndes park nyugati része felé igyekeztek. Az öreg fák alatt még senki sem járt, csak a távoli mellékutakon ballagott

haza egy-két sápadt muzsikus cigány a városból. Ezek látták a feketébe öltözött urakat, akik végigsurrantak a hideg fasonon.

A párbaj színhelye ott volt, ahol egy mély árok szalad a park és a szántóföldek között. A deres, csillogó harasztos meglátzik még most is a gummi sarkak nyoma.

Mikor a felek megérkeztek, a segítők meglepetve néztek össze. Egyikük sem gondoskodott orvosról.

Egy ideig izgatottan tanácskoztak a segítők. Egyesek azt proponálták, hogy addig ne tartsák meg a párbajt, amíg orvos nincs jelen. Az egyik segéd ajánkozott is, hogy besiet a városba és a legközelebbi orvost kihozza.

A többség azonban úgy látszik amellett döntött, hogy a párbajt nem lehet tovább halasztani, hanem orvos nélkül is, de tartsák meg.

A felek belementek ebbe. Felálltak és háromszori golyóváltás történt.

A párbaj után a Vitéz-utca felől elrobogott három zárt kocsis és a résztvevők ezeken hajtottak el. Valószínű, hogy sebesülés is történt, mert egy elszakadt, véres ingdarab volt az árok sáros vizébe dobva.

A rendőrség csak tegnap értesült a titokzatos párbajról, amelynek állítólag bíróság előtti inzultás volt az oka. A felek közül csak az egyik nagyváradi s az idegen ur sebesült meg, akit itteni rokonai lakásán vettek gondos ápolás alá.

A rejtélyes párbaj ügyben a rendőrség a legszelesebb körű nyomozást indította meg.

Vakmerő lopás a vonaton.

Ellopott apátgyűrű.

Az utóbbi időben a vonaton történő lopások száma nagyon megsaporodott. Vakmerőbbnél vakmerőbb dolgokról kapunk értesítéseket. A tolvajok az előkelő osztályok utasait szemelik ki áldozatul és eddig még nem történt meg egyszer sem, hogy rajtaveszítettek volna. A tolvajok mindenkor gazdag prédával szállnak le a kocsiból, hogy a legközelebbi vonaton tovább folytassák üzemeiket.

Most is egy ily vakmerő lopásról kapunk értesítést. A Sarkadról Gyula felé robogó személyvonaton történt a lopás, mely a vonaton napirenden lévő lopások legközönségesebbje volt. Sarkadról utazott haza Lindenberger János gyulai apátplébános egyik paptársával. Velük legyidejüleg szállott vonatba két intelligensnek látszó fiatal ember.

Pár percig haladt a vonat, mikor az egyik fiatalember cigarettára gyújtott. Rövid idő múlva a két lelkészen bágyadság vett erőt és elaludtak. Álmukból csak Gyulán ébredtek fel és nagy kábultságról panaszkodtak. Ennek azonban nem tulajdonítottak komolyabb jelentőséget.

A vonat. A köszön füst volt az oka. Mondták egymásközt, ezzel elintéztnek is tekintették a dolgot. Odahaza a plebánián Lindenberger megdöbbenve vette észre, hogy ujjáról hiányzik az apát-gyűrű. Egyszerre világos volt előtte, hogy az álmoság, mely őket elnyomta, mesterségesen volt előidézve. Most már a fiatalember által szivott cigarettá füstjének kábító állítára is élesen emlékeztek. Biztos volt, hogy a lopást csakis a két idegen utas követte el.

tokában s ezen donációt 1329-ben Károly király is megnyitja a Miskolc nemzetségbeli Miklós és Sándornak a Sándor fiai részére. E század vége felé találjuk aztán Miskolczi Chulák Györgyöt (Georgius Chuliac de Miskolcz), akitől a leszármazás már a ma élő nemzedékig izról izre kimutatható.

Nem térhetek ki az elől, hogy a család címeréről is ne ejtsék egy pár szót, amelynek első alakját 1222. táján találjuk a Bors comes pecsétjén, — ábrázolván az egy balra néző kiterjesztett szárnyu madarat, amely sáznak látszik, de nagyon valószínű, hogy a turulmadár rossz vézése folytán lett ez sas, — később azonban ez is galamb alakot öltött az idők folyamán. Ugyancsak a fenti sast ábrázolja 1298-ból a Péter alnádor pecsétén. Ez idő szerint heraldikailag így írjuk azt le: két paizs zöld dombján álló s kiterjesztett szárnyu fehér galamb csőrében zöld galyat tart. A paizs felett korona. Takarók: jobbról aranykék, balról ezüst-vörös. Használta a család különben a kardot tartó orozslán paizs-alakot is.

A család újabbkori birtokait 1784-ből a Miskolczi Sándor hagyatéki leltárából ismerjük, — a következőleg levén ott felsorolva:

1. Mezőtelegden egy uri kuria a család részére, egy másik a szomszéd utcában 11 taxás telek, mézszárszék, csapszék-jog megfelelő föld és réttel. 2. Nagypatak községben

20 taxás ház és jobbágy. 3. Nagybárodon 6 taxás ház és jobbágy. Igaron azonban, ahol a dr. Borovszky S. által szerkesztett Biharvárm. monografia említi, a családnak birtoka nem volt és most sincsen. A jubilénsé Nyüveden, bátyjává, Barnáé B.-Ujfalu és B.-Szt. Mártonban, a ny. miniszter. tanácsosé, Imrée Vasmegyében fekszik Vönczökön; Telegden azonban már 1705-ben birtokosok voltak; 1786-ban is László, István és Sándor, míg Monostorpályiban László és András birtokos ugyanekkor, Lajos Vánasodon 1811-ben, Farkas Pelbárthidán 1808-ban. István és András 1742-ben katonát állítanak nemesi jussok folytán s ugyanezek az általános országos nemesi összeírásban is fel vannak véve 1755-ből, de ismerjük Istvánnak 1756. évi Telegden kelt pecsétlenyomatát is, a Sándor árváit és Lászlónét M.-Telegden az 1800. évi nemesi felkelő sereg költségeinek viselői közt látjuk, Mihály a bihari ezred százados kapitánya 1810-ben, — István felesége Baranyi Erzsébet Telegden 1730 körül, 1741-ben pedig István a nemesi felkelő sereghez Paar Ferenc társával együtt állított egy lovas katonát. A Telegden lakó László 1774. V. 4-én 22 éves korában esküszik meg Erdődy Ágnessel, a László leányával; — Istvánnak ismerjük Telegden 1778-ban használt pecsétjét; — László földesur Korniczelen

és Sándor Kis-Bárodon s Nagy-Patakon 1787-ben; András el Telegden 1778-ban, István és Sándor 1769-ben, Lajos alszolgabíró Telegden 1808-ban, István szolgabíró 1810-ben — Sándor, Ferenc és Lajos 1807-ben, 1830-ban Lajos, özv. Sándorné és Ferencné; — István esküdt 1725—1737. Farkas pedig 1803-ban, Sándor árvái 1800-ban, Lajos táblabíró 1811-ben, István 1816-ban, Lajos 1841-ben I-ső aljegyző, aztán alispán, később pedig ő volt Hajdumegye I-ső főispánja, — mai időben pedig a családfán is említett Imre nyug. miniszteri tanácsos, közeg. felügyelő, kinek felesége Boda Jolántól született fia Imre (dr. politie) és József; a közeg. felügyelő Imrénének testvére Jenő, debreceni kataszteri igazgató, kinek felesége Kisterpesti Markovits Etelkától szül. gyermekei: a.) Lajos főszolgabíró Debrecenben (felesége Gerzon Adrien) b.) István, c.) Etelka (férje László Miklós huszárkapitány) d.) Jenő dr. juris, szolgabíró Béli-ben (jegyese báró szepessi Szokoll Margit Ilyén) és Sándor.

A Miskolczi család tehát dicső multra tekint vissza; s mert szép a jelene is, — a családfa izmos; ágai erőteljesek, — minden joggal hiszünk még nagyobb jövőjében. Öszinte lélekkel is mondjuk: vivat, crescat et floreat ad secula seculorum.

Tavaszi és nyári a legszebbek Reinnál
amerikai cipők Telefon 10-74. Rákóczi-ut.

Az ellopott gyűrű körülbelül kétezer korona értékű volt. Lindenbergerék a lopás felfedezése után nyomban visszasiettek a pályaudvarra és jelentést tettek az állomásfőnököknek.

Egyszerre mozgalomba hozták a vasuti távirót. Izgatottan berregett a távirógép az egész vasuti vonal melletti állomásokon, felhívta minden pályaudvar főnökét, hogy az esetleg keresztülmenő vonatokat kutassák át és a két elegáns fiatalembert azonnal tartóztassák le.

A két vakmerő tolvajt sehol sem találták. Valamelyik közbeeső állomáson kiszálltak zsákmányukkal és kitudja, mire a keresést kiadták ellenük, már melyik vonaton szemeltek ki új áldozatot maguknak. A vonat tolvajait most mindenfelé keresik.

HIREK

*** Ünnepek után.** Pünkösdi ünnepe elmúlt; az idő ugyan nem a legkellemesebb volt, különösen első napon, de azért a közönség a szokásos módon ünnepelt. Ünnepek első napján a székesegyház zsufolásig megtelt ájtatos közönséggel. Az ünnepélyes szent misét Széchényi Jenő pápai praelatus végezte, s dr. Bundala Mihály kanonok fenkölt szellemű szent beszédet mondott. — A kedvezőtlen idő dacára mindkét napon délután sokan rándultak ki a közeli két fürdőbe.

*** A fagyos szentek.** Hétfőn volt Pongrácz, tegnap Szervác és ma van Bonifác névünnepe. A gazdák ős idők óta félnek a három u. n. fagyos szentektől, mert legtöbb évben hideget, sőt igen sokszor fagyot hoz s kárt okoz a növényzetben. Most is megijesztették némileg a gazdákat, mert hűvösre vált az idő, sőt egy kis eső is mutatkozott, de sem fagy, sem valami különösebb változás nem következett be s így kárt szerencsére nem szenvedtek a gazdák. — A Szent László templom egyik mellékoltárában van elhelyezve Szent Bonifác teteme, amely most nyolc napig látható. A vértanu halált szenvedett Szent Bonifác tiszteletére ma, a szent névünnepe délelőtt 9 órakor ezen oltárnál szent mise lesz.

*** A mai megyegyűlés.** Bihar megye törvényhatósága ma tartja meg rendkívüli közgyűlését. A közgyűlés melyen Miskolczy Ferenc főispán elnököl 10 órakor kezdődik.

*** A XII. katolikus nagygyűlés.** Az Országos Katolikus Szövetség igazgatótanácsa legutóbb tartott ülésén a katolikus nagygyűlés idejét november 9—11. napjaira állapította meg s az előkészítő bizottságba Zichy János gróf elnökle alatt Ernst Sándor, dr. Giesswein Sándor, dr. Hindy Zoltán, Mihályfi Ákos, dr. Szébeny

Antal, dr. Szmrecsányi Lajos, Zlinszky János, dr. Zsembery István dr. tagokat választotta meg.

*** Új postaügynökség.** Bihar vármegye Erbogvoszló községében Erbogvoszló elnevezéssel f. évi május hó 16-án postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szóló levélpósta küldemények, továbbá csak a belső földre Ausztriába Bosznia és Szerbiába s Németországba szóló pénz és csomag küldemények felvételével, továbbításával leadásával és utalvány nemkülönböző postatakarékpénztári ügyletek közvetítésével van megbízva.

*** Üdvözlét Ázsiából.** Messze földről, idegen világból meleg üdvözlő sorok érkeztek lapunk szerkesztőségébe. Egy képeslapot kapott lapunk felelős szerkesztője, dr. Vueskies Gyula nagyvárad kanonok Tiflisből. A hideg, havas Szibériának viruló, gazdag városa ez, ahol az orosz kultúra már alaposan megvetette lábát. Az üdvözlő lap küldője abból az alkalomból siet felkeresni meleg soraival dr. Vueskies Gyulát, hogy a király nagyvárad kanonokká nevezte ki. A lapot Leitgeb Imre küldte, akinek ez legújabb állomása. A Tiszántul olvasói bizonyára emlékeznek még arra a riportra, amelyben Leitgeb Imre érdekes és széles látókörű fejtegetését közöltük a balkáni helyzetre vonatkozólag. Leitgeb Imre tudvaleg a magyar földművelésügyi kormány megbízottja. Tanulmányozza a közgazdasági viszonyokat s értékes szolgálatakat tesz ezzel a nemzeti kulturának.

*** Felülfizetés.** Az újvárosi községi polgári leányiskola május 3-iki ünnepségén felülfizettek a következők: Dr. Vueskies Gy. 5 K, Gálffy S. 3 K, Kovács Kandid 5 K, N. N. 3 K, Rechtené B. Zsófia 2 K, Krausz Gézané 1 K, Grósz Samu 1.60 K, Bakator I. 1 K, Balajth I. K, Feldmann H. 40 f, Hencz Aurél 3 K, Ardos F. 60 f, Andrányi László 3 K, N. N. 20 f, Gyémánt A. 40 f, Doszpoly S. 1 K, N. N. 4 K. Összes bevétel 174 korona 51 fillér. Beleznay Antalné igazgató.

*** Eljegyzések.** Örvös Károly szarvasi képezdei rajztanár pünkösdkor tartotta eljegyzését Belins Gittával Belins Sándor nagyvárad postai- és táviró számtanácsos leányával. Örvös Károly a múlt tanévben Nagy-Váradon a polgári fiúiskolában mint rajztanár működött. — Hödl Jenő a magyar államvasutak számvevőségének vezetője most tartotta eljegyzését Fényes Ákos leányával Blankával.

*** Italmérések a munkástelepeken nem engedélyezhetők.** A belügyminiszter érdekes és nagyon életrevaló rendeletet bocsátott ki, amely szerint munkástelepeken és azok közelében italmérések nem engedélyezhetők. Ezen rendelethez a pénzügyminiszter is hozzájárult s értesítette arról a kir. pénzügyigazgatóságot. A belügyminiszter meghagyja a rendőrhatalóságnak, hogy minden adott esetben, mikor az italmérési engedélyek iránti kérvényekre véleményt mondanak, értesítsék a kir. pénzügyigazgatóságot, hogy az italmérési engedélyt munkás-

telep területére, vagy közelébe kéri. A miniszter rendelete tegnap érkezett meg Nagyvárad városához.

*** Geist Gáspár halála.** Geist Gáspár a híres lóversenyistálló tulajdonos, aki a nagyvárad lóversenyeken is részt vett s első díjakat nyert, a Nagyváradon is jól ismert sportsman elhunyt. Temetése tegnap volt a fővárosban.

*** Reformok a villamosáramszolgáltatásnál.** Nagyvárad város villamostelep felügyelő bizottsága május hó 15-én délután 5 órakor ülést tart, amelyen nagy reformok, változtatásokról tárgyalnak. Így megvitatásra kerül a villamosmű mérlege, a villamostelep kibővítése; be akarják vezetni azt az újítást, hogy az árammérő-órák után minden fogyasztó bért fizessen; eddig ugyanis csak azok fizettek az árammérők után, akiknek tíz lángnál kevesebb berendezésük van. Tervbe vették, hogy megszüntessék azon kedvezményeket, amelyeket egyes fogyasztóknak adnak jelenleg. Némely fogyasztó alig fizeti azt az összeget, amibe a villamosműnek kerül az előállítás.

*** A Püspök-fürdő postája.** A m. kir. államvasutak Püspökfürdő vasútállomásán „Nagyvárad—Püspökfürdő elnevezéssel 1913. évi május hó 16-án a fürdőidény tartalmára postamesteri kezelésben teljes feladás leadó szolgálattal s a m. kir. posta takarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működő postahivatal ismét megnyílik. Ezen hivatal postai összeköttetését a Nagyvárad és Püspökfürdő között közlekedő 7702., 7703., 7708., 7709. és 7710. sz. vonattal fogja nyerni s kézbesítő köre a közigazgatási szempontból Hájó községhez tartozó Püspökfürdő telepre fog kiterjedni.

*** Katonai céllövészet.** A nagyvárad ezredek május 15., 16., 21., 26., 27—31. napján reggel 7 órától délután 6 óráig lövészetet gyakorlatokat tartanak Csehi és Kardó községek között. Baleset kikerülése végett a nagyvárad állomásparancsnokság figyelemzteti a lakosságot, hogy a jelzett napokon a Csehi és Kardó között fekvő vidéket és utakat kerülje.

*** A céckei cigány.** Varga Lőrinc céckei lakos, révész átszállított egy embert a csónakon Céckéről Alsólugosra. Az utasnak nem volt pénze és fizetés fejében egy papirba göngyölt dinamitot adott át a cigány hajósnak azzal az utasítással, hogy ezt használja fel halászatra. A cigány egy spárgára kötötte a dinamitot s meggyújtotta a papírt. A dinamit felrobbant s a cigánynak mindkét kezét, sőt arcát is összeroncsolta. Beszállították a kórházba. Sebesülése súlyos.

*** Ajánlott levelek a gyűjtő szekrényben.** A múlt hó 8-án kelt kereskedelemügyi miniszteri rendelet szerint azon célból, hogy az ajánlott levél postai küldemények feladása megkönnyíthessék, folyó hó hó 1-től kezdve ezen küldeményeket hivatalos órákon kívül is bármikor és mindenütt fel lehet adni, ahol levélgyűjtőszekrény van kifüggesztve s ezen küldeményekről a feladási igazolványt kívánatra utólag s a feladó személyazonosságának igazolása után in-

HERBST Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2.50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

gyen azon posta és táv. hivatal állítja és adja ki, mely a levélgyűjtőszekrény tartalmát begyűjti. A kifüggesztett levélgyűjtőszekrényeken a gyűjtőpostahivatal neve és holléte jelezve lesz. Nagyváradon az uriteai postapalota előcsarnokában kifüggesztve levő levélgyűjtőszekrényt az ottani 1 számú, a többi levélgyűjtőszekrényeket pedig a pályaudvaron levő 2 számú posta- és távirda hivatal őríti ki a feladó igazolvány kiállítására tehát az illető gyűjtőhivatal az illetékes.

* **A baka öngyilkossága.** Tokai Miklós 37. gy. ezredbeli tartalékos Kertész-utca 23. sz. a. nővére házában öngyilkossági szándékból lúgkoldatot ivott. A könnyebb természetűnek látszó sérültet a mentők a csapatkórházba szállították. Hogy mi okból akart öngyilkos lenni, arra nézve minden felvilágosítást megtagadott.

* **Lopott holmik.** Találtatott a Baros hid alatt egy csikos vászon lepedőbe begöngyölve 8 férfi lábravaló, 6 gyermek ing, 4 női ing 4 fehér férfi ing és még több különféle ruhadarab, amelyek valószínűleg lopásból eredtek s a tolvaj azokat a Baros-hid alá rejtette.

* **A halott titka.** Pár hét előtt a debreceni közkórházba több lösebbel a testen és eszméletlen állapotban szállítottak be egy hosszupályi lakost, Molnár Gábort. A halálosan sérült ember egy percre sem tért magához és még aznap meghalt, magával vivén a sirba a titkát: a sebesülése történetét. A csendőrség, amely a titokzatos haláleset mögött gyilkosságot sejtett, erősen nyomozott, de semmi adat birtokába nem tudott jutni. Tegnap azután kiderült a halott titka. Megjelent ugyanis a derecskei csendőrségen Krasznai Károly vincellér és elmondta, hogy lelkiismereti furdalásai arra készítetik, hogy vallomást tegyen.

Pár héttel ezelőtt — mondotta — együtt dolgoztam Molnár Gáborral. Molnár egy napon azzal a kéréssel fordult hozzám hogy adjam neki kölcsön a vadászfegyveremet, Mivel nem tudott banni a fegyverrel, ki akartam oktatni. Közben a puska elsült és a serétek Molnár testébe furódtak. A csendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, vajjon igaz-e Krasznai vallomása s nincs-e más háttere Molnár Gábor rejtélyes halálának.

* **Inzultált kóristák.** A múlt éjjel a Szt. János-utcában Pasali Viktor és Polgár Gyula színészeket Brok Sándor kőművesegéd minden ok nélkül megtámadta és tetteleg bántalmazta őket. Brok Sándor ellen az eljárás folyamatba tetetett.

* **A rendőrtiszt balesete.** Tegnap délután könnyen végzetessé válható baleset érte Bodó Lászlót, a nagyváradai rendőrség egyik szimpatikus tisztjét. Sietett a közkórház felé s utközben a Rákóczi-uton a cipője sarka beszorult a villamos sínek közé. Bodó hallotta, hogy háta mögött esengett a villamos, nagy erőfeszítéssel kirántotta lábát, de oly szerencsétlenül, hogy elbukott és lába bokában kificamodott. Rögtön orvosi segítségben részesítették s pár nap múlva már elhagyhatja az ágyat.

Eladó

Luczerna termés.

A várostól 10 percnyire 4 kat. hold luczernás 1913. évi termése eladó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban Ujhelyi Róza női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve. Szíves megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **A kocsiartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

x **Csödtömög eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömögéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű áruk stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva

Értesítés.

A „Kereskedők Magántisztviselők és Háztulajdonosok Közlönye” a külföldi nagyvárosok mintájára ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyernek: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhívhatnak, hogy naponként d. e. 11—12-ig és d. u. 3—4 ig jelentkezzenek a Szacs-vay-u. 12. sz. irodában.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt Hatvány és Szentmiklósy szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

Valódi **Amerikai** és **Chas-sala** cipők, legjobb **Bor-olino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruhaza

cégnél szerezhetők be.

x **Modern fényképezés.** Fővárosi mintára berendezett modern fényképezési műtermemet f. é. május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át. Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltnék. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céлом ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Utások,** Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörösarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Villanyeszközök** és felszerelési tárgyak, továbbá **Jégszekrények,** háztartások mészárosok és hentesek részére, nagy választékban és olcsó árak mellett kaphatók: **Andrényi Károly és Fiai** cégnél.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Két** történelmi nevezetességű kép jutányosan eladó özv. Bereczky Lajosnénál Körös-utca 70.

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámbáz-u. 31/b.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsal,** mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** fűzőt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia fűzők, haskötők, melltartók, egyenestartók és fűzővédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti fűző terem.

A balkáni béke

meghozta az olcsóságot, amiről a t közönség meggyőződhetik az ismét megnyílt

Rosenfeld Ignác

csipkeáruházában, hol férfi és női fehérneműek, divatcikkék, ernyők, harisnyák, szabókellékek, szalagok, madériák, csipkék,

harisnyák, ágygarnitúrák, stráfok, ridikülök és bőrárak stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Turul” cipőraktár mellett.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

x **Meglesz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékokat, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendő és sétatatot a **Párizsi bazarban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti, hanem szép és új olcsó áruk kaphatók.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legmegszerebbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatio, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

Cukorkát mindig élvezettel eszem, Mert mindennap **Benedektől** veszem. Cukorka csak akkor jó, Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg **Benedek Testvérek** nagykereskedők „Cukorka Bonbonnière”-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és csemege áruk a Zöldfa-utcai főüzletben a legolcsóbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olcsó árban.

Alulirott ezuton hozom a t. c. közönség szives tudomására, hogy boldogult édesatyám **cégmentő műtermét**, melyet eddig is vezettem

DIÓSY SOMA

cég alatt tovább fogom vezetni. Kérem a t. közönséget sziveskedjenek nagybecsű bizalmukkal a jövőben is megfizetni és előre is biztosítani a legpontosabb és legjutányosabb kiszolgálásról. Tisztelettel

DIÓSY MIHÁLY.

Telefon 839.

(Rosenzweig mider-gyáros mellett.)

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapestben a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimanóczy-u. 1.

x **Tisztelettel értesitem** a nagyérdemű vevő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám alá Kis pipa vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiu szalmakalapok, szandálók, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Állandó parthie vételek. Tisztelettel Fekete Jenő.

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Koczás József és Rűcskös Jozso közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, Kovács Ilona sansonett, Szallai Böske kuplé, Péchi Margit népdal, Balázs Manci nemzetközi énekesnők és Bőszörményi Béla baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzámokkal működik, mondanunk se kell, hogy a Korona kávéház estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

* **Naponta friss Cseresznye! Őszibarack!** Idei termésű ausztráliai fajalmák. Kiváló finom fajborok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésesebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókjánál egy 20 és egy 40 lóerős pazar kiállítású nyitott **BENZ** automobil tekinthető meg. Továbbá dúsan felszerelt pneumatik és alkatrész raktár (Szilágyi Dezső-u. 6. sz. Telefon 13—21.) áll az automobil tulajdonosok rendelkezésére. A cég mindennemű ajánlattal készséggel szolgál, árjegyzékeket érdeklődőknek szétküld.

„PATHÉ” gramofonok

(tűcserélés nélkül) és legújabb

„PATHÉ” LEMEZEK

egyedüli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé” **beszélőgépekre** felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tűcserélés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művésziek és így felülmulnak minden oly **beszélőgépet**, a melyek csak tűcseréléssel használhatóak. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók **PATHÉ** lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Wörner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blahá Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék **KALENDA JÁNOSNÁL** Nagyváradon, a Szt. László-téren.

x **Tisztelettel értesítjük** a nagybecsült hölgyközönséget, hogy **bécsi utunkról** haza érkezünk, legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szives figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagybecsült hölgyközönség pártfogásáért esd Kohn Eszti utóda Helén.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatszalonban készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: **Házitücsök.** Vig opera.

Csütörtök: Telefon.

Péntek: **Házitücsök.**

Szombat: Telefon.

Vasárnap d. u. A mexikói leány. Este: Cigányprimás.

A telefon.

Piros színlap jelezte A telefon irodalmi jellegét, de az értékének jelzésére nem találtak megfelelő szint. Mert a piros színnek megfelelőleg a darab csak férfiestélyek részére íródott ugyan, de azt elfelejtették jelezni, hogy egyuttal szellem nélkül is íródott.

Mesterkelt helyzetkomikum az egész, minden irodalmi igény nélkül. Hogy a helyzetek aztán milyenek, azt el lehet képzelni. Az előadás mindenestre többet ért az egész darabnál. E. Kovács Mariska és **Tóth Elek** valamennyi jelenetükben szinte elfelejtették a nézővel a darab alacsony színvonalát, oly ügyesen dolgozták fel szerepeiket. Mindketjük alakítása sokkal jobb sorsot, sokkal jobb szindarabot érdemelt volna.

Ugyancsak sikeres estéje volt **Szentgyörgyi Mártának**, **Varsa Gyulának** is, a kisebb szerepekben pedig **Leőveynek** és **H. Körösy Jucinak**. **Siknek** a maszkja nem sikerült valami fényesen.

A közönség csak a második felvonás után melegedett bele egy kissé a tapsba, igazán pedig nem élvezett, csak a negyedik felvonás — után, mikor szabad levegőre jutott.

KOMLÓSSI EMMA.
nagyváradai vendégszereplése.

Mi nemesak különösebb, zajosabb eseményt látunk abban, hogy **Komlóssi Emma**, az egykori váradai szubrett vendégszereplő fog nálunk. Hiszen ez olyan természetes, hogy néha visszatérjen arra a földre, ahol legdusabban hullott rá a virág, legpazarabb diadalok, premierek emlékei zsonganag a lelkében.

Ugy várják, azzal a melegséggel, mint aminővel annak idején dédelgették ezt a szép hangú, bájos leányt. Mégis megható az az érdeklődés, amellyel a színház vezetőségét ostromolják.

— Mikor jön Komlóssi Emma?

— Miben játszik?

— Kihez száll?

— Meddig marad Nagyváradon? stb.

Komlósi Emma május 20, 21 és 22-én fog szereplni a váradai színpadon. Első este

a Cigányszerelében, aztán Liliben és 22-én a Piros bugyellárisban.

Még Bölöny József direktorsága alatt volt 5 itt (1897—98—99).

Vendégszereplése alatt Bölönyékhez fog szállni.

A házitücsök. Mint arról már megemlékeztünk, a Szigligeti-színház mai ujdonsága a hirneves Goldmark-opera a Házi-tücsök lesz, amelynek előadására a legnagyobb ambícióval készült az énekes személyzet, amelynek legelső tagjait foglalkoztatja az előadás. Az operát Várady Aladár dirigálja, aki nagy gonddal tanította be a Házi-tücsök szereplőit s így a közönségnek elsőrendű, zenei műélvezethez van kilátása.

Nyolc órai kezdet! Az idény előrehaladottságára tekintettel, közli a színház vezetősége, hogy csütörtök, e hó 15-étől, esti nyolc órakor kezdődnek a színházi előadások.

MULATSÁG

A gyermekmajális iránt városszerte nagy az érdeklődés. A rendezőség igen érdekes programot állított össze. Május 21-én délután 2 órakor fognak az összes elemi iskolák növendékei zászlókkal és jelzőtáblákkal a Szt. László-térre fölvonulni, ahol a csoport rendezők 14 oszlopban állítják föl az 5000 kis diékos fiukat és leányokat fölvaltva csoportonként. A téren már öt banda várja a gyermekszereget s mikor mind együtt lesznek a Himnusz éneklése után megkezdődik a kivonulás. A Rhédey-kert elején Székely és Boros mozi igazgatók mozgófényképekben örökítik meg az egész menetet s a pazar filmet a következő héten az Urániában mutatják be a város közönségének. Azután elhelyezkednek az egyes csoportok a kijelölt helyeken s kezdetét veszi a multság. Érdekes műsorról is gondoskodnak. Lesz szalámi, lepény, kifli verseny, zsákba futás és sok egyéb érdekes bohóság, kicsinyek és nagyok szórakoztatására. A gyermekek belépődíja 20 fillér, a felnőttek 40 fillér. Családjegy (3 személyre) 1 korona. Hat órakor elvonulás. Este a Sport-téren táncmultság lesz 1 koronás belépődíj mellett. A majális tiszta jövedelmét az építendő tanítók árvaháza javára fordítják.

EGYESÜLETEK

A Kaszinó közgyűlése.

A biharmegyei és nagyváradai kaszinó egyesület 1913. évi május hó 27-ik napján délután 5 órakor az egyesület helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésére az egyeleti-tagok tisztelettel meghívotnak.

Tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése a zárszámadásokról s az 1913. évi költségelölirányzat megállapítása s pénztárnoknak a számadások alóli felmentése.

2. A közgyűlést megelőzőleg legalább 8 nappal a választmányhoz beadott indítványok tárgyalása.

3. Ideiglenes ügyvezető-igazgató választása.

4. Az 1910—1911—1912. évekre választott választmányi tagok újbóli választása és a két elhunyt választmányi tag helyének betöltése, — a folyó 1913. évi választmányi tagoknak egy taggal leendő kiegészítése s ugyancsak az 1913—1914. évi választmányi tagoknak két taggal leendő kiegészítése.

Nagyvárad, 1913. május hó 13-ik napján.

Az igazgatóság.

Orvosok gyűlése. A Biharmegyei Orvos-, Gyógyszerész- és Természettudományi Egylet Nagyváradon, 1913. május hó 15-én, csütörtökön délután 5 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara disztermében (Teleky-utca) közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Könyvtáros jelentése.
4. Pénztáros jelentése.
5. Tisztújítás.
6. Esetleges indítványok.

A közgyűlés után este 8 órakor bankett a Pannonia-szálló éttermében, egy teríték ára 5 korona; kik ezen részt venni óhajtanak, szándékukat a titkárnál mielőbb jelentsék be.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Letartóztatás

az esküdtszéki tárgyaláson.

Bihar községben a múlt év augusztus 25-én véres verekedés volt a község egyik korezmájában. Együtt voltak a falu legényei, akik eleinte vidám barátságban mulatoztak. Azután valami miatt szóváltás keletkezett és két legény, ifj. Fehér Sándor és Vas János már ökölre mentek. A többi legények is két pártra szakadtak, s a verekedés hevében Vas János véresen terült el a földön. Bieszkával átszurták a gégejét és rövid szenvedés után meg is halt a szenesetlen legény. Állítólag H. Nagy Sándor volt a tettes, akit a csendőrök le is tartóztattak.

Tegnap kezdte tárgyalni az ügyet a nagyváradai esküdtszék Korn Lajos elnöke alatt. A tárgyaláson szenzációs fordulat történt. A vádlott ugyanis mindvégig tagadta a tett elkövetését. Megkezdődtek a tanukihallgatások és igen sok tanu azt vallotta, hogy nem a vádlott szurta meg Vas Jánost, hanem ifj. Fehér Sándor. Erre fellépett dr. Miskovszky kir. ügyész és indítványozta ifj. Fehér Sándor letartóztatását, egyben pedig a tárgyalás elnapolását is, amíg a vizsgálatot kiterjesztik arra nézve, Fehér Sándor volt-e a tettes.

A bíróság az ügyészi indítványnak helyt adott és ifj. Fehér Sándort, aki a tegnapi tárgyalásra mint tanu volt beidézve, szuronyos börtönre kísérte az ügyészség fogházába. A tárgyalást természetesen elnapolták.

SPORT

Pünkösdi versenyek.

NSE — KEAC = 1: 3.

MTK — NAC = 4: 0.

Az ünnepek privilégiumot adnak mindenkinek arra, hogy életmódjában és szokásaiban többet engedjen meg magának, mint más alkalmakkor. Ezen ünnepi igényekkel számolva készítettek elő a sport-szerető közönség programját is két legnagyobb sport egyesületünk: az NSE és a NAC vezetői. Habár az idén nem közös akcióval, hanem külön-külön rendezték a versenyeket, azok elég jól sikerültek. Az NSE klubbköri atletikai versenyekkel tette emlékeztetéssé az ünnepet, mely football mérkőzéssel volt kombinálva, a NAC napját viszont a magyar sport legelőkelőbb képviselőjének az MTK csapatának vendégjátéka és mérkőzése tette magas színvonalúvá.

A versenyek részletes lefolyása ez:

Első nap.

A kettős ünnep első napját szokás szerint az NSE foglalja le. Megnyerte ezuttal Kolozsvár neves athléta gárdáját, melylyel a jó kollegialitás viszonyánál fogva több sikeres klubbköri versenyt rendezett már. Az NSE a híres KEAC régi athlétaival szemben nagyon szépen megállta helyét. A kolozsváriak ezuttal nem távoztak oly nagy trumfussal, mert az NSE ambiciózus ifjai öt versenyben győztesen kerültek elő s több jó második helyet kaptak. Új csillagként tűnt fel a jó taktikával s kitartóan futó Jónás és az izmos Bedő, ki a súlydobásban nagy stílus dolgokat művelt. Borbély is nagyon szépen nyert.

A kolozsvári csapat színében résztvevő dr. Somody István, az ugró champion is, a ki a távol ugrást meg is nyerte. Kiváltak a kolozsváriak közül még Finta, Korkán, Sütő, Szollás, Tamássy, Lárzó.

A KEAC — NSE labdarúgó versenyének eredménye, alatta marad az atletikának. A KEAC footballistái új emberek, az anyag jó, de kiforratlan technikával bírnak, hogy a NSE-t mégis 3:1 arányban legyőzték, ez elég blamáló a NSE-re s oka abban van, hogy a NSE csak hevényésztett csapattal állt ki, amelynek létszáma a játék elején 10, a végén 8 emberből állt. Rendes körülmények közt legalább is fordított lett volna a játék eredménye. Hogy a malőr teljes legyen Raitz kapus minduntalan kiejtette a labdát kezéből, a KEAC így jutott két könnyű goalhoz. Kürschner igen jól vezette a versenyt.

Második nap.

Az ünnep másodnapjára esett a pünkösdi nagy attrakció: a MTK — NAC meccsei. A ritka viadal alkalmából impozáns számú közönség hullámoztatta körül a pályát s feszengett idegesen helyén. Maga Rimler Károly polgármester is végig nézte a küzdelmet több notabilitás kíséretében. A pesti vendégek a négy órai vonattal érkeztek erős, klasszis csapattal s Bócz Gyula bírál. A játékosok közt ott volt a híres Kertész III., továbbá Nagy Józsi, Klement, Klein Gyuri, Kovács stb. A hatalmas taps, mely a vendégeknek szólt elállt, midőn a sipszóra a két szemben álló csapat játszani kezd. A NAC hátrányban van a szembesítő nap miatt, de azért derekasan állja a MTK heves rohamát. Egyenletes változatos a játék, Kucsera és Schlosser megfelelnek a nagy bizalomnak, MTK több kísérletét a lefutásra megfűsítják, a 10-ik percben mégis begurul a labda a NAC kapu, mert Posztarits kapus naivul

azt hitte, hogy a bíró lefüttyöli a támadást off side miatt s nem is védett. Fogcsikorgatva nézte a közönség a könnyű, potyagoalt, azt vélve, hogy fiatal kapusunk most már egyre-másra eregeti be a goalokat. De nem így történt. Posztarek e perctől kezdve megváltozott s ügyesen, korrektül védett. A NAC is egész lélekkel feküdt a játékba, hamar visszaszorítva ellenfelét s maga is a pesti kapu felé törtet, de a páratlan ügyes hátvéd miatt éles lövésekhez nem juthat. Az MTK csak egy újabb goalt tud kicsikarni a 2:0-ra záruló félidőbe. Kapucsere után az MTK vehemensebb tempót diktál s büntető rugásból szépen belövi a 3-ik goalt. Nagyon szép akciók követték most egymást, a NAC sokáig passiv szereplésre szorul. Az MTK remek helyezkedésével s rövid passzival fölénybe kerül. Később a NAC újra összaszedi magát, viszonozza az ostromot, hogy legalább egy két goalt visszaadjon. A pesti becek erőszakosságának az első félidőben megítelt 2 büntető rugásból sem Strasser, sem Kürschner ügyessége nem tud goalt kierőszakolni. Kürschnernek egy hátrafejelése közvetlen a kaputetején siklik el, míg eközben az MTK negyedik s utolsó goalja süvit be a mi hálónkba. A NAC-ba igen jól játszott mindenki, de a siker főrése mégis Kucserát s mellette Kürschneré és Strasseré, Obláth abszolút gyenge volt s e miatt a jobb szárny is béna volt. Posztariknak hasznára fog válni a kemény leckeóra.

TÁVIRATOK

Lukács Bécsben.

Budapest, május 13.

(Saját tud.) Lukács László ma délután 5 óra 40 perckor titkára kíséretében Bécsbe utazott. A miniszterelnök részt vesz a holnap tartandó közös minisztertanácson.

Apponyi és Kossuth tanácskozása.

Bécs, május 13.

Apponyi Albert ma felkereste Kossuth Ferencet és vele hosszabb ideig tanácskozott. A tanácskozás a fuzió körül forgott.

Eötvös Károly gondnokság alatt.

Bécs, május 13.

Molnár Géza ügyvéd ma Eötvös Bálint nevében kérvényt adott be a törvényszékhez, hogy pazarlás miatt Eötvös Károlyt helyének gondnok-ság alá.

Átrepülték az Alpesekeket.

London, május 13.

Ma reggel 4 órakor Bieder aviatikus átrepülte a Berni Alpokat. A bravuros repülés minden kellemetlenség nélkül történt meg.

Elpusztult műkincs.

Eperjes, május 13.

Az ág. ev. templomban az egyházfi vigyázatlansága folytán az oltáron égve felejtett gyertyától meggyuladt az oltárkép és elégett. A kép igen értékes műkincs volt. Az oltár is elpusztult.

Leszavazott bizalmatlansági indítvány.

Budapest, május 13.

(Saját tud.) Zalavármegye törvényhatósága ma foglalkozott az ellenzék azon indítványával, melyben a kormánynak javasol bizalmatlanságot szavazni. A törvényhatóság 18 szavazattal elvetette az indítványt.

Bolgár-görög csatározások.

Szaloniki, május 13.

Ma a bolgár-görög csapatok között erős csatározás volt Szaloniki körül. A görögök 300 embert veszítettek.

Összevesznek a szerbek és a bolgárok.

Pétervár, május 13.

A Temps jelentése szerint a diplomata attól félnek, hogy a bolgárok és szerbek viszálja nyílt konfliktusban fog kitörni annyival is inkább, mert eddig még sem Belgrád, sem Szófia nem nyilatkozott késznek arra, hogy aláveti magát Oroszország döntésének.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

52

VIII. Bonifác megismerte a generális hangját, visszaszólt:

— Miért jöttél reverendissime páter?

— Gyóntatni! — válaszolt Gentilis.

— Még nem jött el az ideje.

— A halál minden pillanatban lecsaphat reánk.

A pápa megnyitotta az ajtót. Gentilis megdöbbsent, mikor az aggastyán feldult arcát és könnyben uszó szemét látta.

— Nem vagyok sem éreből, sem vasból! — mondta VIII. Bonifác, — szívem vérzik hirtelen kimondott szavaim sulya alatt, az a csapás legfájdalmasabb az én lelkemre.

— Tudod-e, kit itéltél el?

— Nem. Remegek attól, hogy meg fogom tudni. De a Quirinálban vér folyt.

— Mi ez? — hát azt kellett volna tenni a megtámadottnak, hogy támadóját a Tiberis partjára vigye és ott ölje meg? Nem, santissime Pontifet! — az embernek egy élete van, joga van védeni ott, ahol megtámadják. Nagyobb baj az, hogy a szerencsétlent nem követte a bíró, hogy meghirdette a halálos ítéletet a világ előtt! — már pedig ezért számolnod kell az utolsó ítélet napján! — mit fogsz felelni arra a kérdésre az Urnak: Az ur földi helytartója hogyan mert kivégeztetni egy embert meghallgatás nélkül? — és te azt fogod felelni, santissime Pontifet: — fogadom én Uram, és én Istenem! — de a bűn a Quirinálban követtetett el. A Quirinálban, az én lakásomban, — és az Ur azt fogja válaszolni: Menj az örök kárhozatba!

— Ne ítélj, hogy ne ítéltesse! — mondja az Ur és te itéltél, hogy megítéltesse. Jusszon eszedbe a Megváltó szava: Dugd hüvelyébe kardodat, mert aki kardot ránt, kard által vész el! — Sanctissime páter! — mit felelsz az Urnak!

A pápa lehajtotta fejét és szomoruan válaszolt:

— A, nem lehet!

— Mit tegyek hát, mikor aggódom amiatt, hogy szeretteim valamelyike ölt, hiszen az emberiség mindenik alakja szívemhez van növe és szeretem az embereket aggorom tiszta fényével, a szeretet tüzevel.

— Add ki a parancsot, hogy a bűnös rendes bírái ítéljék el, ha bűnös és mentsék fel, ha ártatlan.

VIII. Bonifác egy pergamentlapot vett elő és rá írta:

— Az ítélet nem végrehajtható!

Gentilis Monteflorum sietve ment a vesztőhelyre, a pápa rendeletét átadta Bonvióknak és az ifjuhoz lépett.

— Ki vagy te, hogy nem remegsz a haláltól? — kérde tőle.

— Pietró Gaetano, Selmond hercege! — uram! — én nem remegek a haláltól, mert talizmánom van, ami megvédelmez minden szerencsétlenségtől.

— Talizmán? — avagy nem a nagybátyád rokonsága-e ez? — kérde a generális.

— Nem, atyám! — annál hatalmasabb a szerelem!

A szerzetes lehajtotta fejét, gondolkodott.

— Igazad van! — felelte mikor szóra nyitá ajkait, a szerelem az ifjuság virága, ragyogó színnel vonja be a világot, nem babonáság, de hasonlít ahoz, nem vétek, de csak hajszál választja el tőle. Jöjj, állj elébe bíráidnak.

— Felettem csak a bibornokok testülete lehet bíró! — válaszolt Pietro emeit fővel.

— Hiszed, hogy kegyelmesebb lesz mint nagybátyád volt?

— Hiszem, hogy e szent testület megállapítja az igazságot.

Es e szerencsétlen ifju nem tudott arról semmit, hogy már el van ítélve, elítélte az, akit a világon legjobban szeretett, elítélte Paola Colonna és ajkairól, mikor a pap csókra nyujtotta a feszületet, ennek a leánynak neve lebbent el.

Visszatért a Quirinálba.

Most már kezdetét vette a szigorú vizsgálat.

A vizsgálat lefolytatására Boscasini Miklós biboros, az vstiai püspök lett kiküldve és az ifjunak meg lett engedve, hogy rangjának megfelelően öltözve jelenjék meg bírái előtt.

Ki lett tüzve az ítélet megelőző tárgyalás napja.

A védői tisztet Gentilis Monteflorum franciskám quardián vállalta el, a vádoló Vittore Gambia biboros volt.

Mikor elérkezett az idő, hogy megnyissák a nagy termet, ahol a biborosok körben foglaltak helyet, a nagy közönség között nagy zugás támadt, melyet a bírák megérteni nem tudtak.

Két fiatal ember jött, akik mindegyikének egy-egy tárgy volt a kezében, melyet lefödve tartott.

Ez a két fiatal ember Audrea Pisano és Giotta di Bondone volt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Országos vásár Biharkeresztesen. A nagyvárad kereshedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy Biharkeresztes községben május hó 28-án tartják meg a legközelebbi országos vásárt, amelyre vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	—	—	—	—
Májusi buza	—	—	—	10.75
Októberi buza	—	—	—	11.49
Áprilisi rozs (1913)	—	—	—	—
Októberi rozs	—	—	—	9.49
Májusi tengeri (1913)	—	—	—	7.94
Juliusi tengeri	—	—	—	8.12
Áprilisi zab (1913)	—	—	—	—
Októberi zab	—	—	—	8.49

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	827.25
Osztrák hitelrészvény	—	627.50
4%-os koronajáradék	—	82.60
Osztr. magy. államv.	—	729.—
Jelzálogbank	—	436.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	522.75
Hazai bank	—	287.—
Magyar bank	—	566.—
Keresk. bank	—	3680.—
Rimamurányi	—	725.—
Salgótarjáni kőszén	—	777.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1077.—
Közuti vasut	—	638.—
Városi villamos	—	364.—
Adria	—	553.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V. Velence >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V. Velence >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor. Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 31
V. Velence >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	5 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	5 57	9 17
V. Velence >	9 00	10 59	3 30	6 10	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	6 20	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénztárszekrényekben a bérlettel együtt az értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Ha nincs megelégedve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró

Nagyszalonta.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESETÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy **SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN**

cukrászdát

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrászoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses partfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményit

sérv kötéit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön probaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaraltatás!

A nagyérdemű közönség b. figyelmeibe ajánlom, hogy ugy helyben, mint nagyszalontai fiók-üzletben szörmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegeket s.b. nyaraltatás végett csak nálam és fióküzletemben méltóztatassanak elhelyezni, hol kívánatra bármikor felmutatható legyen, a nyaralókat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztosítva van, azért kérem a n. é. közönség szives bizalmát. Tisztelettel

Zimányi András

német szűcs, Színház-utca, Adorján-palota. Telefon 824.

Telep: Körös-utca 47. sz. saját ház.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Bonensek naponta felvételnek.

NEM MESE! Ha pattanása

vagy szepülője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem mulik, ugy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 3 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 30 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétén küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Parfumerie „HEZ” illatszertár. BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye újabb reklamakelóra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztosítunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
- 1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 drb. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfum (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol powderpapir
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoon hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért. Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biztos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett, minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges beküldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszertár és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók
a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

Kiadó lakások.

A Szacsavay-utca 18. sz. és a Szmethka Gyógy-utca 1. szám alatt újonnan épült emeletes házakban több két-, három szoba, előszoba, alkov, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló földszinti és emeletes utcai és udvari lakások, továbbá műhelyre alkalmas helyiségek azonnal olcsón kiadó. Ugyancsak kiadó a Kozsvári utcán lévő volt baptista imaház és a Petőfi-utcában 1 szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Értekezni

Pallay Lajos nagyváradai ügyvéd irodájában Szaniszló-utca.

Kereskedelmi magántanfolyam!

Gyorsírás, gépirás, könyvvitel ker. számtan, magyar és német levelezés, szépírás.

A tanfolyam célja, hogy oly férfiak és nők kereskedők és iparosok, akiknek nem állt módjukban ker. iskolát végezni, a kereskedelmi életben való gyakorlati ismeretekre kiképeztessenek.

Teljes kiképzés 4 hó.

Beiratkozások már most eszközölhetők
Méréselt tandíj! Egyleti tagoknak kedvezmény

Állasközvetítés!

Könyvfelfektetés, mérlegkészítések, bizalmi könyvrevíziók, kereskedelmi megbízások pontosan és diszkréten eszközöltetnek.

DONAT tanfolyama Szabadság-u. 3.

RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takarék-tűzhelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése
ugymint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lánocs kútaink** ugytartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölfülmulnak. Mindenemű gépjavítások szak-szerűen, és gyorsan eszközöltetnek.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gőnyők, bútor szövetek, papi és egyenruhákat vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölés és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

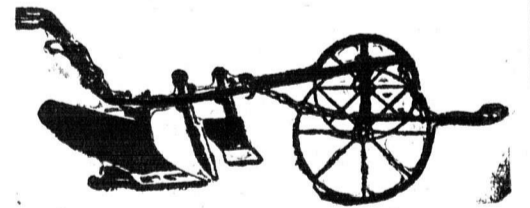
Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Értesítés.

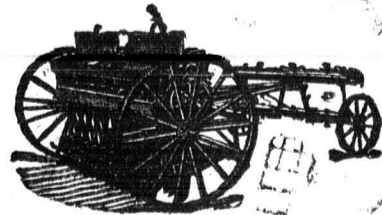
A nagyérdemű gazdaközönség többször nyilvánított óhajára **Nagyváradon, Nagypiac-tér 10. szám (Óváry házban)** dúsan felszerelt raktárral kapcsolatosan **fióktüzletet nyitottunk.**

Ezáltal a n. é. gazdaközönség a gépbeszerzés alkalmával ott a helyszínen megtekintheti legmodernebb gépeinket s kiválaszthatja a céljainak legjobban megfelelőt.

Állandóan raktáron tartjuk a „Bächer“-féle egy- és kétvasu acélekéket és minden a talajműveléshez szükséges eszközöket.

Az eredeti „Melichar“-féle világhírű „Umicum Drill“ sorvetőgépek és „Imperator“ műtrágya-szórógépeket, amelyek utólérhetetlen tökéletesek.

„JOHNSTON“ gyártmányu legcélszerűbb amerikai aratógépeket, fűkasálókat, gereblyéket, Szőlőgazdasági eszközöket stb. stb.

Mintaraktárunk megtekintését kérjük!

Bächer Rudolf

ekegyárának

Melichar Ferenc

vetőgépgyárának

fiókraktára:

Nagyvárad, Nagypiac-tér 10. szám.

Szent László-nyomda r.-társ.-nál

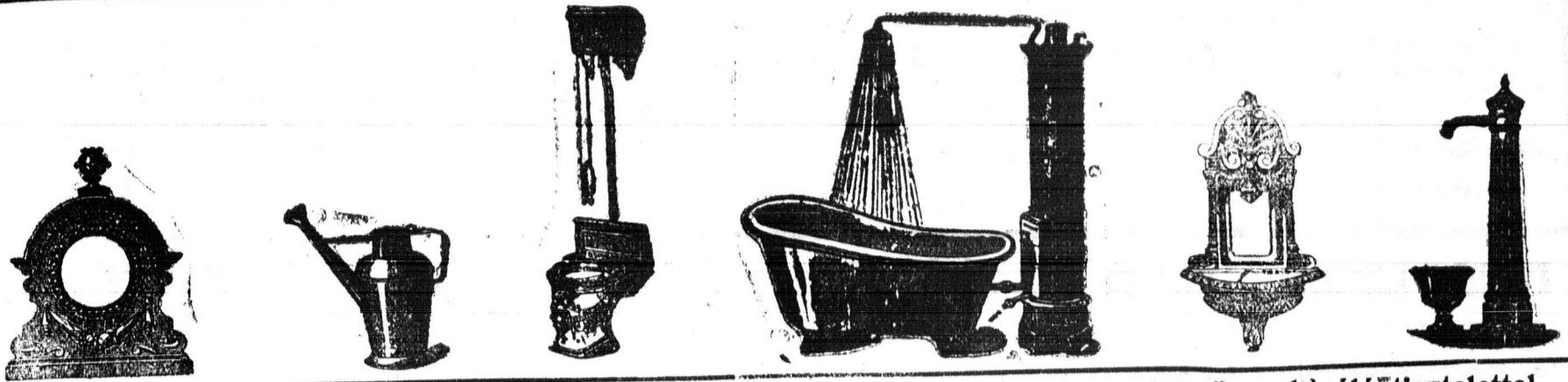
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Névjegyek

alegolsóbban beszerezhetők:

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Iri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.

MODERNIRODA BUTOROK,
PÉNZSEKRÉNYEK, OKMÁNY-
SEKRÉNYEK, IRÓGÉPEK
TELJES IRODÁK BERENDEZÉ-
SÉT stb. ELŐNYÖS RÉSZLET-
FIZETÉSRE IS SZÁLLIT AZ
Általános Kereskedelmi vál-
alatat Nagy Sándor-utca 4.

Építész és házi urak szíves figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY
szerelő, épület-, díszmű-bádogos, vízvezeték-
berendező és csatornázási vállalata Nagyvárad.
Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szag-
talan angol klozetek felszerelését, házi csa-
tornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és
beton műkö vállá kozók, homok és kavics
telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899.
Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal
TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

Himzés, Csipke áruk
nagy mennyiségben érkeztek;
igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb.
Nyári keztyű párja 36 fill.
1000 drb. férfling finom 194 f.
Harisnya és zseb-
kendő mindenárban.
Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútor asztalos
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern
bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket
stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

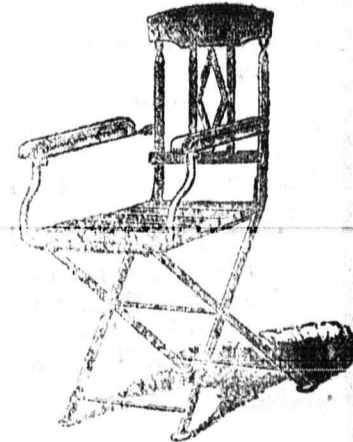
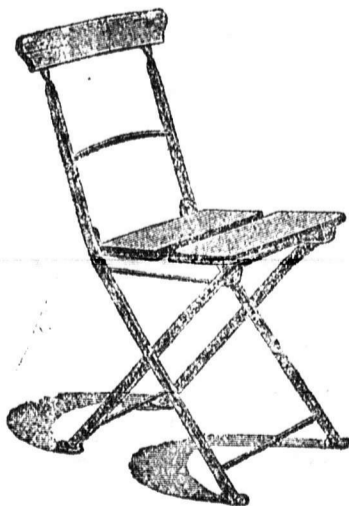
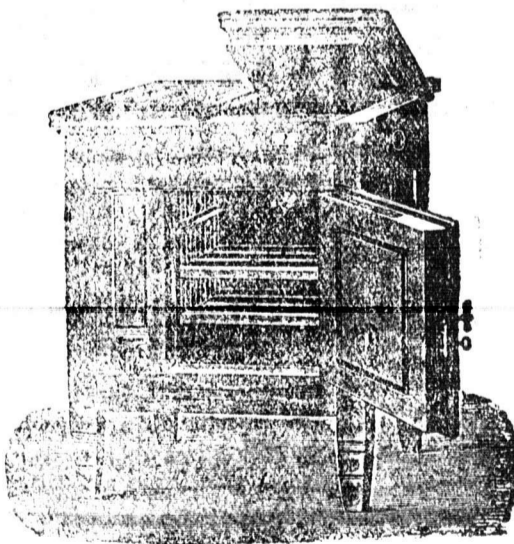
Legujabb!
Ha hegedülni
óhajt megtanulni, rendelje meg
a tisztán kidolgozott, remek
hangu, domboru hegedüt, tok-
kal, 16 drb. felszereléssel és
mesés ajándékkal együtt
csak 12 koronáért

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában
Budapest, József-körút 15.
Fényképes árjegyzék ingyen. — ÓVÁS: Figyeljen jól a
pontos címre és házszámra.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak
előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szerzhetők be.

J É G S Z E K R É N Y E K | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Legolcsóbb bevásárlási források!

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utca.

Alapítattott 1893. Freund Benjámín Alapítattott 1893.

műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Izsák Lilla

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országsszerű nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Tekei-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR

háziilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT „Angyal” drogueriában BÉMER-TÉR.

Legújabb blousok

rajzolva és készen a legjutányosabb árban kaphatók **KEPES ETELKA** kézimunka üzletében, hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközöltetnek Kossuth-utcán, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Izléses arany- ezüst ékszeresek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál **Rákóci-ut** Telefon. 630.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558. **NAGYVÁRAD** Körözs-utca 11. sz. Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1. sz.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6. Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43. Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takaréktűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapítattott 1895-ben. Deo Adiuvente!

Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám. Alapítattott 1895-ben.

TELEFON **HIRN M. ÉS FIA** TELEFON 10-54. 10-54.

ELEKTROMÉRNÖKI IRODA ÉS VILAMOSSÁGI VÁLLALAT **NAGYVÁRAD, TELEKY-UTCA 30. SZÁM.**

Készítünk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket, házi telefon és csengő szereléseket, továbbá minden e szakmába vágó munkálatokat. Csillárok nagy választékban.

ROZSNYAY JÓZSEF

Bútor-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső **első** nagyvárad **REDÖNY-
GYÁRA** Rulikovszky-ut TELEFON 491.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölök. **Tanuló felvétetik.**

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb **Horvát Béni** mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18 Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szabóparos.) **NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34.**

Készít mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhöz jövök.

Petry Arpád

órák- és műszerész **Nagyvárad, Rákóci-ut 9.** Tereoly és Riezto mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakszerű javítása elfogadtatik.

Alapítattott 1880-ban **Schopper György** utóda veje **Rohoska Pál** Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde **NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.**

UJ keztüis és sérvkötő készítő! **Keztük** mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bál keztük 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölök. **Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R.** Nagyvárad, Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világitási felszerelése, til csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan es szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.

Györy Sándor villanyerőre berendezett kábes és köszörűdeje **Kert-utca, 4. szám.**

Elvállal mindennemű speciál köszörűdeket és javításokat, haj- és szakál vágó és lönyiró gépet, és mindennemű más horotvák köszörűlését pontosan eszközli.

FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása **NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota** Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

Nagyvárad **Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete** Rákóci-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében **fűszer-, csemege-bor és gyarmatáruban** **legolcsóbb bevásárlási forrás.** Telefon 769. sz. Telefon 769. sz.